

แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์
กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
Guidelines for Student Affaris Manegement of Rajaprajanugroh School
Srisothon Charoen Ratchathani School Group, under the Special Education
Administrators Office

ประดิษฐ์ กมุทรัน

Pradit Kamutrat

พระครูชัยรัตนการ

Phrakruchairattanakorn

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus Thailand

Email: pradit.gam@student.mbu.ac.th

Received: 26 November 2025; Revised: 30 November 2025; Accepted: 7 April 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) รวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจการนักเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ระหว่าง 0.67 – 1.00 และความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบันทั้งฉบับเท่ากับ .98 และสภาพที่พึงประสงค์ทั้งฉบับเท่ากับ .92

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็น เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านงานบริหารนักเรียนประจำ ด้านงานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต ด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้านงานระเบียบวินัย ด้านงานปัจจัยพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2) ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจการนักเรียน สถานศึกษาควรมุ่งพัฒนารอบด้าน ทั้งการดูแลหอพักปลอดภัย ส่งเสริมสุขภาพกายใจ ควบคู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาทักษะชีวิต และอาชีพ ปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรม และประชาธิปไตย ป้องกันปัญหายาเสพติด จัดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น และบูรณาการความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน เพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพทั้งวิชาการและคุณลักษณะชีวิตที่ดี

คำสำคัญ การบริหารกิจการนักเรียน, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์, กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี

Abstract

The objectives of this research were 1) examine the current conditions, desirable conditions, and needs for student affairs administration in Rajaprajanugroh Schools under the Srisothon Charoen Ratchathani School Group, Office of Special Education Administration; and 2) gather recommendations for guidelines in student affairs administration in Rajaprajanugroh Schools under the Srisothon Charoen Ratchathani School Group, Office of Special Education Administration. The samples consisted of 186 participants. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire. The content validity indices for the current and desirable conditions ranged from 0.67 to 1.00, with reliability coefficients of .98 for the current conditions and .92.

The results showed that: 1) The overall current condition of student affairs administration was at a moderate level, while the overall desirable condition was at a high level. The priority needs, ranked from highest to lowest, were as follows: the student support system, boarding student management, life skills development, moral and ethical promotion, student discipline, basic welfare provision, promotion of democratic governance, and prevention and solution of drug problems. 2) The recommendations Recommendations for Student Affairs Administration: The school should pursue comprehensive development, including ensuring safe dormitory management and promoting students' physical and mental well-being, together with an effective student support system. It should also emphasize the development of life skills and vocational skills, the cultivation of discipline, moral and ethical values, and democratic citizenship. In addition, the school should implement measures to prevent drug-related problems, provide essential basic necessities, and integrate collaboration among teachers, parents, the community, and relevant agencies to enhance students' academic quality and overall life competencies.

Keywords: Guidelines for Student Affaris Manegement, Rajaprajanugroh School, Srisothon Charoen Ratchathani School Group

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่วนมาตรา 7 เน้นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และใฝ่รู้ ส่วนมาตรา 22 ระบุว่า ผู้เรียนทุกคนมี

ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาสจำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับการ
เปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และแนวโน้มทางการศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในกลุ่มศรีโสธร
เจริญราชธานี ได้แก่ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 จังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 28
จังหวัดยโสธร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 29 จังหวัดศรีสะเกษ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 54
จังหวัดอำนาจเจริญ ล้วนมีบทบาทสำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส 10 ประเภท และ
เป็นเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม สภาพสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ส่งผลให้การบริหารกิจการนักเรียน
ต้องปรับตัวให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนที่หลากหลายมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนใน
ปัจจุบันอยู่ในช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ มีความอ่อนไหวและมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น หนีเรียน
ดื่มสุรา ทะเลาะวิวาท ติดยาเสพติด หรือมีพฤติกรรมก้าวร้าว (ศตวรรษ กฤษณา, 2564) ดังนั้น การบริหาร
กิจการนักเรียนจึงมีความสำคัญต่อการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีระเบียบวินัย
คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ

นอกจากนี้ งานกิจการนักเรียนยังเกี่ยวข้องกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาทักษะชีวิต
การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การป้องกันยาเสพติด และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมต่อพัฒนา
กาซึ่งมีส่วนช่วยส่งเสริมความรู้ ความสามารถทางวิชาการ และปลูกฝังพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทำให้นักเรียน
สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ศตวรรษ กฤษณา, 2564)การวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาแนว
ทางการบริหารกิจการนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานีให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับยุค
ปัจจุบัน โดยจะพิจารณาถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการบริหารกิจการ
นักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การจัดการข้อมูลนักเรียน การติดต่อสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครอง การจัด
กิจกรรมนักเรียน และการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ผลการศึกษาสามารถนำแนวทางการวิจัยไป
ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนอื่นๆ
ที่มีความคล้ายคลึงกันได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการ
นักเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ
- 2) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์
กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม
โรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

- 1) ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปี 2567 จำนวน 365 คน (ข้อมูลอ้างอิง รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ประจำปีการศึกษา 2566)

1.2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 17 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้จำนวน 169 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 186 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครซี มอร์แกน (Krejcie, R.V. & Morgan, D.W., 1970) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วจึงทำการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก (Simple Random Sampling)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารจัดการนักเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เสนอขออนุญาตจาก โรงเรียนราชประชานุเคราะห์กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

4.2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เสนอต่อมหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เสนอขออนุญาตจากผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยผ่าน Google Form

4.3) ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามผ่าน Google Form

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นดังนี้

5.1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อสะท้อนระดับความคิดเห็นและความสม่ำเสมอของการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูล จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาคำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) เพื่อระบุช่องว่างเชิงพัฒนาอย่างเป็นระบบ การประยุกต์ใช้แนวคิดการวิเคราะห์ความ

ต้องการจำเป็นในงานวิจัยนี้ได้จำกัดอยู่เพียงการจัดลำดับค่าความแตกต่างเชิงปริมาณเท่านั้น แต่ได้ขยายการวิเคราะห์ไปสู่การตีความเชิงคุณภาพและเชิงระบบ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังเชิงนโยบาย บริบทเฉพาะของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ และภารกิจด้านการดูแลนักเรียน กลุ่มเปราะบาง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การใช้ค่า PNI ในงานวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อ ชี้ให้เห็นประเด็นที่มีช่องว่างระหว่างการปฏิบัติจริงกับสภาพที่พึงประสงค์อย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนระดับความเร่งด่วนในการพัฒนาในแต่ละด้านของการบริหารกิจการนักเรียน ใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการกำหนดแนวทาง กลยุทธ์ และลำดับขั้นของการพัฒนาในอนาคต สำหรับการวิเคราะห์รายข้อยังช่วยให้สามารถระบุปัญหาเชิงลึกในระดับการดำเนินงาน เช่น ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารนักเรียนประจำ หรือการพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งไม่เพียงสะท้อนระดับปัญหาแต่ยังชี้ถึงสาเหตุเชิงโครงสร้างและโอกาสในการปรับปรุงเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการออกแบบรูปแบบหรือแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนที่สอดคล้องกับบริบทจริงของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ และแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3.5.3) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การวิเคราะห์ เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารกิจการนักเรียน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านงานบริหารนักเรียนประจำ	3.20	0.44	ปานกลาง	7	4.34	0.51	มาก	4
2. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.18	0.38	ปานกลาง	8	4.43	0.34	มาก	2
3. ด้านงานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต	3.41	0.58	ปานกลาง	5	4.62	0.22	มากที่สุด	1
4. ด้านงานระเบียบวินัย	3.52	0.67	มาก	4	4.33	0.46	มาก	5
5. ด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.40	0.71	ปานกลาง	6	4.28	0.40	มาก	8
6. ด้านงานส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย	3.54	0.54	มาก	3	4.30	0.38	มาก	6

7. ด้านงานป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด	3.60	0.60	มาก	1	4.29	0.47	มาก	7
8. ด้านงานปัจจัยพื้นฐาน	3.56	0.59	มาก	2	4.37	0.47	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.43	0.45	ปาน กลาง	-	4.37	0.18	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$ S.D. = 0.45) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ ด้านงานปัจจัยพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.56$ S.D. = 0.59) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.38)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.18) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.22) รองลงมา คือ ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.34) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.40)

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์
กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

แนวทางการบริหารกิจการนักเรียน	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึง ประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. ด้านงานบริหารนักเรียนประจำ	3.20	4.34	0.36	2
2. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.18	4.43	0.39	1
3. ด้านงานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต	3.41	4.62	0.35	3
4. ด้านงานระเบียบวินัย	3.52	4.33	0.23	5
5. ด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.40	4.28	0.26	4
6. ด้านงานส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย	3.54	4.30	0.21	7
7. ด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.60	4.29	0.19	8
8. ด้านงานปัจจัยพื้นฐาน	3.56	4.37	0.23	5
รวมเฉลี่ย	3.43	4.37	-	-

จากตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก ($PNI_{modified} = 0.39$) ด้านงานบริหารนักเรียนประจำ ($PNI_{modified} = 0.36$) ด้านงานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต ($PNI_{modified} = 0.35$) ด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{modified} = 0.26$) ด้านงานระเบียบวินัย, ด้านงานปัจจัยพื้นฐาน ($PNI_{modified} = 0.23$) ด้านงานส่งเสริมการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตย (PNI_{modified} =0.21) ด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (PNI_{modified} =0.19) ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า สถานศึกษาควรมุ่งพัฒนารอบด้าน ทั้งการดูแลหอพักปลอดภัย ส่งเสริมสุขภาพกายใจ ควบคู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ ปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรม และประชาธิปไตย ป้องกันปัญหายาเสพติด จัดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น และบูรณาการความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน เพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพทั้งวิชาการ และคุณลักษณะชีวิตที่ดี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็น เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านงานบริหาร นักเรียนประจำ ด้านงานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต ด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้านงานระเบียบวินัย ด้านงานปัจจัยพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดำเนินงานในหลายด้านยังขาดความเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารยังไม่สูงเท่าที่ควร แม้ว่าบางด้านจะมีการปฏิบัติที่ดีอยู่แล้วก็ตาม แต่ยังพบข้อจำกัด เช่น ผู้บริหารยังขาดแผนการบริหารจัดการชีวิตประจำวันของนักเรียนประจำอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนที่ไม่สม่ำเสมอ การติดตามดูแลนักเรียนยังไม่เข้มข้นทุกกลุ่ม ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดการจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย รวมทั้งทรัพยากรบุคคลและงบประมาณที่จำกัด ทำให้การพัฒนากิจการนักเรียนยังไม่สามารถดำเนินไปได้เต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วริยา สายสว่าง (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภาพสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง (PDCA) ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า บุคลากรในสถานศึกษามีความตระหนักถึงความจำเป็นในการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสภาพแวดล้อมและบริบทของนักเรียนในโรงเรียนลักษณะพิเศษจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้านการดำรงชีวิตและการดูแลอย่างรอบด้าน และสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะชีวิตและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนลักษณะพิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปัญญา ปักสังคะเนย์ และ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำ ตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนของ โรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($PNI_{modified} = 0.39$) 2) ด้านงานบริหารนักเรียนประจำ ($PNI_{modified} = 0.36$) 3) ด้านงานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต ($PNI_{modified} = 0.35$) 4) ด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{modified} = 0.26$) 5) ด้านงานระเบียบวินัย และด้านงานปัจจัยพื้นฐาน ($PNI_{modified} = 0.23$) 6) ด้านงานส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ($PNI_{modified} = 0.21$) และ 7) ด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ($PNI_{modified} = 0.19$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนราชประชานุเคราะห์เป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การให้ความสำคัญสูงสุดกับ ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักของผู้บริหารและบุคลากรว่า การสร้างรากฐานที่มั่นคงทางด้านจิตใจ สังคม และพฤติกรรมเป็นสิ่งจำเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการให้ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาเชิงพฤติกรรม ($PNI_{modified} = 0.48$) และการส่งเสริมให้มีการคัดกรองเฝ้าระวังนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ($PNI_{modified} = 0.42$) แสดงให้เห็นถึงแนวคิดการทำงานเชิงรุกที่มุ่งป้องกันมากกว่าการรอแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการดูแลนักเรียนในโรงเรียนลักษณะนี้ ลำดับถัดมาคือ ด้านงานบริหารนักเรียนประจำ และด้านงานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อบริบทของโรงเรียนประจำที่นักเรียนต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันตลอด 24 ชั่วโมง การที่ผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมในสังคม ($PNI_{modified} = 0.52$) ซึ่งมีค่าดัชนีสูงสุดเมื่อพิจารณาในรายชื่อ บ่งชี้ว่าการสร้างทักษะทางสังคมและการปรับตัวเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ เพื่อให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในโรงเรียนได้อย่างมีความสุขและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ขณะที่ด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด เช่น ด้านการป้องกันยาเสพติด หรือการส่งเสริมประชาธิปไตย อาจถูกมองว่าเป็นประเด็นที่สามารถบูรณาการเข้ากับกิจกรรมในด้านที่มีความสำคัญสูงกว่าได้ หรือเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีระบบดูแลช่วยเหลือและทักษะชีวิตที่เข้มแข็งแล้ว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Education Management) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ไม่ใช่เพียงด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งรวมถึงทักษะชีวิต ความสามารถในการแก้ปัญหา และการมีคุณธรรมจริยธรรม การที่ผลวิจัยชี้ว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและทักษะการดำรงชีวิตเป็นความต้องการอันดับต้นๆ ถือเป็นการตอบสนองต่อนโยบายและแนวคิดดังกล่าว ที่มองว่าการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งให้กับผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในด้านอื่นๆ โดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งเปรียบเสมือนเครือข่ายความปลอดภัย (Safety Net) ที่ช่วยคัดกรอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียนได้อย่างทันทั่วถึง ทำให้พวกเขาสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะพงษ์ วรรณคำ และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารจัดการโรงเรียนประจำในเขตพื้นที่สูง พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ในบริบทของโรงเรียนที่นักเรียนต้องห่างไกลจากครอบครัว บทบาทของโรงเรียนและครูต้องเป็นมากกว่าผู้ให้ความรู้ทางวิชาการ แต่ต้องทำหน้าที่เหมือน "บ้านหลังที่สอง" ที่ให้ความอบอุ่น ดูแลความปลอดภัย และเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต ดังนั้น การที่ผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ให้ความสำคัญกับด้านดังกล่าวจึงเป็นทิศทางที่ถูกต้อง

และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) สำหรับการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีลักษณะพิเศษ เพื่อสร้างรากฐานที่มั่นคงและยั่งยืนให้นักเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการกิจการนักเรียน พบว่า สถานศึกษาควรมุ่งพัฒนารอบด้าน ทั้งการดูแลหอพักปลอดภัย ส่งเสริมสุขภาพกายใจ ควบคู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ ปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรม และประชาธิปไตย ป้องกันปัญหายาเสพติด จัดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น และบูรณาการความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน เพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพทั้งวิชาการ และคุณลักษณะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การบริหารจัดการกิจการนักเรียนควรมุ่งพัฒนาอย่างรอบด้าน โดยจัดระบบหอพักที่ปลอดภัยและเอื้อต่อสุขภาพกายใจของผู้เรียน ควบคู่กับการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีการเก็บข้อมูล คัดกรอง และให้คำปรึกษาอย่างเป็นขั้นตอน พร้อมทั้งส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพเพื่อให้นักเรียนสามารถดูแลตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ควรปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมประชาธิปไตยผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์และประสบการณ์จริง รวมถึงบูรณาการความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพล แสงงาม (2564) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารจัดการกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มี 4 งาน ประกอบด้วย 1) งานส่งเสริมสุขภาพอนามัยสถานศึกษาควรวางแผนที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค 2) งานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัยนักเรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียน และกิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน 3) งานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนว สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมความสามารถ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และ 4) งานสถานักเรียน สถานศึกษาควรส่งเสริม พัฒนา และสร้างความเข้มแข็ง องค์กรสถานักเรียน เด็ก เยาวชนในสถานศึกษา และควรมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการสถานักเรียน และกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้รับแนวทางการบริหารจัดการกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่โดดเด่นคือ งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ส่วนด้านที่ควรพัฒนาเร่งด่วนคือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่ครอบคลุมและต้องพัฒนาเชิงระบบ ทั้งในด้านข้อมูล การติดตาม และการประสานเครือข่าย โรงเรียนควรเน้นการสร้างระบบดูแลเชิงรุกและกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดี ควบคู่กับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและวินัยเชิงบวก องค์ความรู้ที่ได้ชี้ว่า การบริหารจัดการนักเรียนควรดำเนินการแบบบูรณาการ โดยใช้ความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและยั่งยืน ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 2 การบริหารกิจการนักเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มโรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สรุป

สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานบริหารนักเรียนประจำ งานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม งานระเบียบวินัย งานปัจจัยพื้นฐาน งานส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย และงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งนี้ แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนควรมุ่งพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน โดยให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมหอพักที่ปลอดภัย การส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ควบคู่กับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และวิถีประชาธิปไตย รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และบูรณาการความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะชีวิตที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรเน้นการบูรณาการมาตรการเชิงป้องกันและฟื้นฟู ได้แก่ การจัดกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและทักษะชีวิตให้กับนักเรียน การนิเทศและติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยงด้านยาเสพติดอย่างเป็นระบบ

1.2) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรเน้นการสร้างระบบดูแลแบบองค์รวม (Holistic Care) โดยการจัดตั้งศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษาที่เข้าถึงนักเรียนทุกคน มีการติดตามและคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง รวมถึง

ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตและ
แก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเป็นระบบและทันเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการไปใช้

2.1) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีสภาพที่พึงประสงค์ต่ำสุดอยู่ใน
ระดับมาก ดังนั้น ควรเน้นการปลูกฝังคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง เช่น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริม
ค่านิยม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมในชีวิตประจำวันของนักเรียน สนับสนุนให้ครูและบุคลากร
เป็นแบบอย่างที่ดี และประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลไปปรับปรุงการส่งเสริมคุณธรรมให้
เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและชุมชน

2.2) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านงานพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต มีสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดใน
ระดับมากที่สุด ดังนั้น ควรเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมในสังคม เช่น การ
แก้ปัญหา การตัดสินใจ การบริหารเวลา และการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ สนับสนุนการประเมินและ
ติดตามผลการพัฒนาทักษะอย่างสม่ำเสมอ พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน
เพื่อให้นักเรียนสามารถนำทักษะไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

3.1) ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม
โรงเรียนศรีโสธรเจริญราชธานี สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การ
สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

3.2) ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน ที่เป็นสถานศึกษาเอกชนเพื่อนำ
มาเปรียบเทียบเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) ของกระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (2545) ฉบับที่ 3 (2553)
และฉบับที่ 4 (2562). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ณัฐพล แสงงาม. (2564). สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดูล. (2557). การบริหารสถานศึกษา: แนวคิดและแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). รายงานการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์
รวม. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ปิยะพงษ์ วรรณคำ, ประสิทธิ์ กองสาสนะ, และสุริยะ แจ่มแจ้ง. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ
ของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.
วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 11(3), 177-191.

- วริยา สายสว่าง. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพ เดมมิง (PDCA) สู่
ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศตวรรษ กฤษณา และคณะ. (2564). การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาอำเภอมหาชนะชัยจังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.
วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 1(1), 29-33.
- อภิชา แดงจำรูญ, ชูชาติ พวงสมจิตร, และ สุวิมล ว่องวาณิช. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่มี
ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 31(2), 229-250.